

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в Освенці (Польща)
Університет економіки в Братиславі (Словаччина)

V Міжнародна науково-практична конференція

**“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІ І ВИКЛИКИ”**

Збірник тез доповідей

11-12 квітня 2023 р.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

У66

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 10 від 26 квітня 2023 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачєво, 11-12 квітня 2023 р.). – Мукачєво: МДУ, 2023. – 195 с.

***Відповідальний за випуск:** ХАУСТОВА Ксенія – к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.*

***Технічний редактор:** ПУГАЧЕВСЬКА Катерина – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.*

У збірнику тез за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції, що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, здобувачів освіти, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, підприємницьких структур на актуальні проблеми управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів в сучасних умовах.

Матеріали структуровані в розрізі декількох напрямів досліджень: «Управління економікою держави в умовах глобальних перетворень»; «Особливості регіонального управління господарськими процесами»; «Управління економічними процесами суб'єктів господарювання»; «Фінансове регулювання та обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів на мікро- та макрорівнях»; «Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю»; «Управління освітньою діяльністю у цифровому просторі»; «Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства».

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету
за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>*

©Мукачівський державний університет, 2023

© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2023

СЕКЦІЯ 2. ОСОБЛИВОСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ГОСПОДАРСЬКИМИ ПРОЦЕСАМИ

ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н.М., ХАУСТОВ С.О. СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ У РЕГІОНІ	57
МИХАЛЬЧИНЕЦЬ Н.О. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК В УМОВАХ ПОДОЛАННЯ ЗАГРОЗ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	59
МИКУЛАНИНЕЦЬ С. І., МИКУЛАНИНЕЦЬ В. В. ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ КОМПЛЕКС РЕГІОНУ ЯК ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ	61
РАШКЕВИЧ О.А., ТОВТ Т.Й. СТРУКТУРНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	63
ФЕЄР А.Є. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГІРСЬКИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	66
ХАУСТОВА К.М., ЛАКАТОШ В.В. ОРГАНІЗАЦІЯ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ РЕГІОНУ	68
ПАПП В.В., БОШОТА Н.В., САХНО Л.Є. РОЛЬ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИХ ТЕРИТОРІЙ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ У ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ	70
ПАПП В.В., БОШОТА Н.В., БІЛКЕЙ К.Т. РОЛЬ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ У СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	72

СЕКЦІЯ 3. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

ВОРОТКОВ В.О. ОБГРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ПОЗИЦІОНУВАННЯ ТОВАРІВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕННОСТІ	75
ДЕНИСЕНКО М.О. ФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	76
КЛИМАШ Н.І., ГРАБОВСЬКА Н.В. ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ	78
КУКУРУДЗ Р.С. ТЕНДЕНЦІЇ ПРОПОЗИЦІЙ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	81
КУЛІНІЧ Т.В., ТИМЧИНА Ю.А. РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СФЕРИ ПОСЛУГ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	82
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., БАБИНЕЦЬ А.В. ЗАСТОСУВАННЯ КОУЧИНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ ТОРГОВОГО ПІДПРИЄМСТВА	86
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., ЧАБАН О.В. УПРАВЛІННЯ КОМУНІКАЦІЯМИ ПРИ РОБОТІ НАД АРХІТЕКТУРНИМИ ПРОЕКТАМИ	88
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., ПЕЛЕНКО В.В. УПРАВЛІННЯ ЗБУТОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ОПТОВИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	92
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., ПОПОВИЧ В.В. КОНЦЕПЦІЯ СИТУАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЇ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ СЕРЕДОВИЩА	95
МАРИНЕЦЬ А.В., ТОВТ Т.Й. ОСОБЛИВОСТІ КОМІСІЙНОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ	98
МАСЛИГАН Р.М. СУТНІСТЬ АДМІНІСТРУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОГО РОЗВИТКУ КІБЕРСПОРТИВНИХ КЛУБІВ	100
МИКУЛАНИНЕЦЬ С. І., ІВАНЧИК С. І. МУЛЬТИНАЦІОНАЛЬНА КОМПАНІЯ: КРОС-КУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	102

УДК 339.1

А.В. МАРИНЕЦЬ
здобувач ОС «Магістр»
спеціальності 073 «Менеджмент»
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна
Т.Й. ТОВТ
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту,
управління економічними процесами та туризму,
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна

ОСОБЛИВОСТІ КОМІСІЙНОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ

Динамічний розвиток роздрібною торгівлі, значне посилення конкуренції зумовили суттєві зміни напрямів організації діяльності суб'єктів господарювання цієї галузі. У наукових дослідженнях недостатньо уваги приділяється такій формі роздрібною торгівлі як “комісійна торгівля”.

Дослідженням сучасного стану та тенденцій розвитку торговельного ринку України займалося чимало провідних вітчизняних науковців. Зокрема окремі аспекти комісійної торгівлі висвітлені в працях таких вчених, як В. Апопій, П. Атамас, О. Дроздова, С. Мочерний та ін. Наразі рівень розвитку комісійної торгівлі не відповідає вимогам сучасного ринку та потребує прийняття ефективних управлінських рішень.

Насамперед, в наукових дослідженнях не має єдиного підходу до визначення поняття “комісійна торгівля”. Зокрема, Атамас П.Й. під комісійною торгівлею розуміє особливий вид торговельної діяльності, яка полягає в тому, що торговельне підприємство продає товар, який не є його власністю, а належить іншому підприємству або фізичній особі [2, с. 231]. Мочерний С.В. визначає, що комісійна торгівля – форма торгівлі, за якої торговельні організації або підприємства беруть на себе посередницьку функцію продажу товарів або майна та інших цінностей за відповідну плату за дорученням фізичних чи юридичних осіб [4, с. 342]. На думку Апопія В.В., комісійний продаж товарів – це реалізація населенню особистих речей, які за різних обставин виявилися непотрібними, через мережу спеціально організованих магазинів чи відділів (секцій) в універмагах [1, с.198].

Комісійна торгівля є особливою формою здійснення торгівлі, яка має подвійний характер. Це пов'язано з тим, що вона відноситься як до посередницької так, і до торговельної діяльності, що й вирізняє її від інших форм та способів здійснення торгівлі. Якщо розглядати торговельний аспект, то комісійній торгівлі притаманний процес здійснення торгівлі результатом якої є продаж товару. Однак метою здійснення такої діяльності є надання послуг, зокрема з продажу товару комісіонера, в цьому випадку і проявляється її посередницький характер.

Отже, “комісійна торгівля” це особлива форма діяльності, яка поєднує в собі ознаки, як торговельної, так і посередницької видів діяльності, і здійснюється на підставі договору комісії.

Підприємства, які здійснюють комісійні операції, є специфічними, оскільки вони здійснюють свою діяльність на основі договорів комісії, які регламентуються Цивільним кодексом України [5]. Договір комісії укладається в простій письмовій формі. Сторонами договору можуть бути як юридичні, так і фізичні особи.

Згідно зі ст. 1011 ЦК України, договір комісії – це договір, за яким одна сторона (комісіонер) зобов'язується за дорученням другої сторони (комітента) за плату вчинити один або декілька правочинів від свого імені, але за рахунок комітента [5].

За умовами, що встановлені у договорі комісії, їх поділяють на два види:

- договір продажу (комісіонер реалізує товари, що належать комітенту);
- договір купівлі (комісіонер придбаває товари за кошти та за дорученням комітента).

Як правило, процес здійснення комісійної торгівлі передбачає виконання наступних операцій:

- 1) приймання товарів на комісію;
- 2) продаж комісійних товарів;
- 3) переоцінка комісійних товарів;
- 4) повернення комісійних товарів.

Комітент як власник товару зацікавлений у тому, як розпорядяться його майном, а комісіонер зацікавлений в ефективності діяльності підприємства комісійної торгівлі, оскільки від цього безпосередньо залежить його дохід.

Комітент у своїй діяльності здійснює контроль при передачі товарів на комісію (перевіряє стан товару, його комплектність та відповідність до переліку товару, який приймається на комісію). Щодо комісіонера, то основними об'єктами контролю для нього є: відповідність товару певним вимогам та документам, вартість прийнятого товару на комісію та можливість його продажу.

Оскільки, згідно з Цивільним кодексом України, комісіонер повинен діяти тільки виключно в інтересах комітента, то він зацікавлений реалізувати товар за тією ціною, яка підходить комітенту.

Проведене дослідження дає змогу виділити наступні особливості комісійної торгівлі:

- здійснюється на основі договору комісії;
- є безпосередньо однією із посередницьких видів діяльності;
- витрати пов'язані зі здійсненням такої діяльності є однаковими та називаються витратами обігу;
- продавати можна лише непродовольчі товари;
- комісіонер не має права власності на прийняті товари; воно залишається за комітентом;
- дохід визначається залежно від умов договору, але в основному визнається після перерахування комісійної плати за надані послуги;
- основний показник, який характеризує діяльність – товарооборот;
- за наявності широкого асортименту продукції можливе розширення у вигляді торговельних мереж;
- регулюється загальними законами, які пов'язані з даним видом діяльності та рядом інструкцій, які регулюють безпосередньо комісійну торгівлю.

Результати дослідження свідчать, що комісійній торгівлі, насамперед, притаманні ознаки торговельно-посередницької діяльності, проте вона має й ряд інших специфічних відмінностей, які характерні саме для цієї форми торгівлі.

У сучасних реаліях діяльність вітчизняних торговельних підприємств пов'язана зі складними викликами, спричиненими як воєнними діями, так й економічним спадом в Україні в цілому. За останні роки торгівля України, зокрема й комісійна торгівля, пережила не тільки макроекономічні коливання, а й пандемію коронавірусу та посилення військового конфлікту з РФ. Це все призвело до зменшення обсягів товарообороту вітчизняних суб'єктів господарювання в цій галузі.

Список використаних джерел:

1. Апопій А. А. Комерційна діяльність: Підручник. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ. Знання. 2008. 558 с.

2. Атамас П.Й. Бухгалтерський облік у галузях економіки: Навч. посіб. Вид. 2-ге. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 392 с.
3. Дроздова О.Г. Комісійна торгівля – специфічна форма торговельної діяльності. Вісник соціально-економічних досліджень. 2014. Вип. №2 (53). С. 56-60.
4. Економічний енциклопедичний словник: у 2 т. За ред. С. В. Мочерного. Львів: Світ, 2011. 611 с.
5. Цивільний кодекс України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T030435> (дата звернення: 10.04.2023).

УДК 331.101

Р.М. МАСЛИГАН

аспірант кафедри обліку та оподаткування і маркетингу,
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна

СУТНІСТЬ АДМІНІСТРУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОГО РОЗВИТКУ КІБЕРСПОРТИВНИХ КЛУБІВ

Зміст категорії адміністрування проявляє себе податковій сфері, у сфері публічного адміністрування, у сфері кадрового управління, у сфері митних ризиків, управління окремим підприємством та інших сферах, де вона є досить поширеною.

Загалом категорія адміністрування походить із сфери юриспруденції. Перший випадок використання терміну "адміністрування" у юридичному контексті пов'язують з напрацюваннями Андре Жан Реноара. Однак саме набуття категорією широкого вжитку відбулося у царині податкової сфери. Це підтверджується значним поширенням комплексної категорії «адміністрування податків» у науковій літературі. Так, Рамазанова Б. [5] розглядає категорію «адміністрування податків» як відносини з регулювання, встановлення, впровадження та стягнення податків і зборів або як відносини з податкового контролю за дотриманням податкового законодавства, відповідальності у сфері податків і зборів, захисту прав платників податків. Попова С.М. [3] розглядає категорію «адміністрування податків» як організаційну та управлінську діяльність уповноважених державних органів з дотримання податкового законодавства, забезпечення повноти та своєчасності надходження податків до бюджетної системи та притягнення до відповідальності порушників податкового законодавства. Проскура К. [4] розглядає категорію «адміністрування податків» як сукупність норм, методів, засобів та дій, за допомогою яких уповноважені органи держави здійснюють управлінську діяльність у сфері оподаткування.

За змістом підходів, категорія "адміністрування" ототожнюється з категоріями "управлінські відносини" та "організаційною управлінською діяльністю", які проте за своїми проявами є багатограними (оскільки формується нормами, методами, засобами та спрямовані на продукування цілеспрямованої дії суб'єкта управління на об'єкт, за якою дії утворюють складне комплексне явище управлінського впливу). Крім того, згідно з Податковим кодексом, очевидно, що продукування цілеспрямованої дії стосується лише адміністрування податків, яке має визначальну функцію.

Впровадженню категорії «публічне адміністрування» в Україні сприяв розвиток ринкових відносин. Наразі ця категорія характеризується неоднозначно. Так, О. Амосов та Н. Гавкалов [1, с. 8] розглядають її як модифікацію класичного менеджменту в сферах планування, організації, мотивації та контролю з метою ефективного використання ресурсів стосується органів влади, бізнесу та громадян. Т.Б. Семенчук [6, с. 388]

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>